Hazırlayan:
Denya KARAYAGIZ TAHMAZ

TÜRKİYE'NİN PEYNİR HARİTASI

ANTEP SIKMA PEYNİRİ

Geleneksel yöntemlerle Gaziantep'in meralarında otlatılan **küçükbaş hayvanların** sütlerinden yapılır. Gaziantep'te 'pişken' ya da 'kelle' olarak da adlandırılır. Telemesi haşlanan, yarı sert, taze veya salamurada olgunlaştırılmış olarak üretilen ve tüketilen bir peynirdir.

DİYARBAKIR ÖRGÜ PEYNİRİ

İlkbaharda sağılan koyunların sütüyle yapılan bu peynir, inek ve keçi sütlerinin karışımıyla da üretiliyor. Üretim tekniği kaşar peynirine benzese de kendine has aroması, krem-beyaz rengi ve parlak görünümüyle farklılaşıyor. Saç örgüsü şeklinde satılan bu peynir ülkemizde en sevilen peynirler arasında.

ERZURUM CIVİL PEYNİRİ

Şekli nedeniyle 'tel' ya da 'çeçil' olarak da adlandırılan Civil peyniri, yağsız inek veya koyun sütünden yapılıyor. Civil peynir, başta Erzurum olmak üzere Ankara ve İstanbul'da da değişik marketlerde satışa sunuluyor. Yağsız olması nedeniyle, özellikle diyet uygulayanlar tarafından tercih ediliyor.

EDİRNE BEYAZ PEYNİRİ

Genellikle salamura ya da tenekelerde üretilen Edirne beyaz peyniri, Türkiye'nin hemen her yerinde tüketiliyor. Kendine has kokusu ve tadı olan bu peynir, gözeneksiz ve düz bir yapıya sahip.

Ezine'nin beyazı, Konya'nın küftü peyniri, Kars'ın gravyeri, Van'ın otlu peyniri... Yüzlerce çeşit üretilimiyle Türkiye tam bir peynir cenneti. Ancak en çok tüketilen süt ürünlerinin başında gelen ve 50'den fazla ülkeye ihracatı yapılan peynirlerimizin pek azı Coğrafi İşaret almış durumda. İşte Türkiye'nin tescilli peynirleri...

TÜRKİYE
BİR PEYNİR CENNETİ

VAN OTLU PEYNİRİ

Hazmı kolaylaştırıcı özelliği sahip olan Van'ın otlu peyniri, bu nedenle sadece kahvaltıda değil, yemeklerden sonra da tüketiliyor. Genellikle Doğu Anadolu Bölgesi'nde, 25 çeşit bitki kullanılarak yapılan otlu peynirin, sofralarda farklı bir yeri bulunuyor.

ERZİNCAN TULUM PEYNİRİ

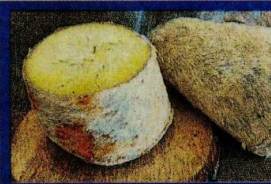
Geleneksel yöntemlerle koyun sütünden elde edilen Erzincan tulum peyniri, keçi ya da kuyun derisinden yapılan tulumlara konularak mağara ya da depolarda üç aydan bir yıla kadar bekletilerek yapılıyor.

EZİNE PEYNİRİ

Türkiye'nin en lezzetli beyaz peynirleri arasında yer alan Ezine peynirinin en önemli özelliği, üretimde kullanılan sütün belirli bir bölgeden sağlanması. Kaliteli Ezine peyniri açık sarı renkte, orta sertlikte ve kırılğan olmayan bir yapıya sahip.

KARS KAŞARI

32 farklı bileşenden oluşan bu peynir, bu özelliği ile diğer kaşarlardan ayrılıyor. Hayvanlar merada serbest yayılmada iken elde edilen sütlerden yapılıyor. Emek yoğun üretilen bu peyniri Alman bilim insanları 'Dağ Kaşarı' olarak tanımlamış.

DİVLE OBRUĞU TULUM PEYNİRİ

Geleneksel üretim şekliyle günümüze kadar ulaşan bu tulum peyniri, adını olgunlaşma aşamasında yararlanılan Divle Obruğu'ndan alıyor. Keçi ya da kuzu derisinden hazırlanan tulumlara konulan peynir, olgunlaşması için 5 ila 6 ay boyunca Divle Obruğu'nda bekletiliyor. Burada kendine has bir küf florası oluşturan peynir, diğer tulum peynirleriyle farklılaşıyor.

YOZGAT ÇANAK PEYNİRİ

Yozgat'ta temmuz ve ağustos aylarında elde edilen sütle hazırlanan ve çanaklarda toprağa gömülen çanak peyniri, sonbahar aylarında topraktan çıkarılıyor ve kış mevsiminde tüketiliyor.

ANTAKYA SÜRKÜ (ÇÖKELEĞİ)

Kırmızı acı biber, nane, kimyon, kişniş, karabiber, tarçın gibi baharatlarla tadı zenginleştirilen bu peynir, inek sütü ya da yayık altı ayrımının kaynatılıp içine biber salçası, tuz ve zahter konulup yoğrulmasıyla elde ediliyor. Konik şekli ve turuncu rengiyle karakteristik bir yapıya sahip olan bu peynir, tuzlu, ekşi ve acı tatları bir arada barındırıyor.

MALKARA ESKİ KAŞAR PEYNİRİ

Yöreyle özgü yabancı bitkilerle beslenen koyun keçi ve ineklerin sütünden elde edilen Malkara eski kaşarı, Evliya Çelebi'nin Seyahatname'sine bile konu olmuş. Koyu saman sarısı renge, sert bir yapıya sahip olan peynir, kremamsı ve meyvemsi tadıyla peynir severlerin favorileri arasında.

AYNI PAKETTE 3 LEZZET

Tüketicilere 30'a yakın peynir çeşidi sunan Ekici, yeni ürünü 'Lezzet Paketi' ile vazgeçilmez lezzetlerini peynir severler için tek bir pakette buluşturdu. Yüzde 100 inek sütünden üretilen ve kahvaltılarını olmazsa olmazı klasik beyaz peynir, bütün öğünlerin vazgeçilmezi olan kaşar peynir ve yöresel lezzet arayışında olanlar için İzmir tulum peyniri ile sofralardaki lezzet de 3'e katlanıyor. Lezzet Paketi ocak ayı itibarıyla Carrefoursa ve

birçok yerel market zincirlerinde satışa sunuldu. Konya'da 1957 yılında küçük bir mandırada sadece koyun sütünden peynir

üretimyle başlayan Ekici'nin hikâyesi, 1979'da Mansur ve Mustafa Ekici kardeşlerin Varsak'ta yeni mandıraya taşınmasıyla Antalya'da devam etti. Lokum kıvamında beyaz peynirle sektörde büyük fark yaratan Ekici, 1997 yılında Antalya Organize Sanayi Bölgesi'ndeki günlük 100 ton süt işleme kapasitesine sahip yeni

fabrikasına taşındı. Ekici, bugün yılda yaklaşık 100 milyon litre süt işleyen ve her yıl 20 bin ton peynir üreten dev bir işletme haline geldi.

Bakan Pakdemirli: 'AK Parti ile MHP'nin ittifakı; seçim değil, hizmet ittifakıdır'

Tarım ve Orman Bakanı Bekir Pakdemirli, "Bu millet kendisi için çalışan hiçbir devlet adamını unutmadı. Her yüzyılın bir lideri var. Bu yüzyılın lideri sayın Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'dır" dedi.

AK Parti Manisa 7. Olağan İl Kongresi, Muradiye Spor Salonu'nda gerçekleştirildi. Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan da kongreye video konferans yöntemiyle bağlanarak partilere seslendi. Tarım ve Orman Bakanı Bekir Pakdemirli ve eski Başbakan ve AK Parti İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın katıldığı kongrede mevcut il başkanı Salih Hızlı, delegelerin oylarıyla güven tazeledi. Kongrede konuşan Tarım ve Orman Bakanı Bekir Pakdemirli, 'Manisa köklü bir siyasi birikimi olan bir şehzadeler şehri. Bu özel şehrin bir misyonu var. Buraya gelmişken babam merhum Ekrem Pakdemirli'ye de rahmet anıyorum. Kendisi tam bir Manisalıydı. Manisa'da birçok fabrikanın kurulmasına imzası vardı. Girişimci ve müteşebbis bir insandı. Hala hepimizin hayırlı yad ettiği babamı burada hep birlikte anmış olalım" dedi.

Türkiye ve Manisa özelinde yaptıkları yatırımları anlatan Bakan Pakdemirli, "Cumhurbaşkanlığı sisteminin etkin yapısı ile 2,5 yıl içinde tarımsal destek yüzde 65 artışla 24 milyar TL, bitkisel üretim pandemiye rağmen son 1 yılda yüzde 6 büyüme, 124 milyon ton ile cumhuriyet tarihinin rekorunu kırdık. Büyük baş varlığımız 18.6 milyon ile Cumhuriyet tarihinin en yüksek değeri, **kuçukbaş hayvan** 6,6 milyon artış ile de son 80 yıldaki en fazla artışı gerçekleştirdik. 2020'nin ilk 11 ayında tarım ve gıda ürünleri ihracatımız yüzde 4,3 arttı. 16,9 milyar dolar ihracat ve 5 milyar dolar dış ticaret fazlası verdik. Peki Manisa için ne yaptık, Manisa; 9,7 milyar TL tarımsal üretim değeri ile Türkiye'de 10. sırada. Son 18 yılda; Manisa'mıza 10,8 milyar TL destek ve yatırım yaptık. Türkiye'de sofralık zeytinin yüzde 21'ini Akhisar üretiyor. 2019 yılında dane zeytine ilk kez destek verildi. Kuru üzüm üretiminde yüzde 85'i, ihracatın tamamına yakını Manisa'dan. Son 2 yılda kuru üzümü TMO tarafından alımını gerçekleştirdi. Aranızda memnun olmayan var mı? Kırsal kalkınma kapsamında; 713 projeye 200 milyon TL hibe desteği verdik. 6 bin 200 vatandaşımıza istihdam sağladık. Tarsım 860 milyon TL pirim desteği verdi. 1 milyar TL hasar tazminatı ödemesi yapıldı. Ormanlıkta son 2,5 yılda; 77 milyon TL'lik yatırım gerçekleştirdik. 10 milyon fidan diktik. 13,3 milyon TL Orkay desteği sağladık. Sulamada ise son 2,5 yılda 3 baraj, 2 gölet, 9 sulama tesisi, 6 taşkın tesisi ile 3,5 milyon metreküp suyu depoladık. 82 bin 480 dekar araziye sulama suyu verilmesini sağladık. Manisa'mızda 2023 yılına kadar; 15 gölet, 18 sulama tesisi, 15 toplulaştırma projesi kazandırmak istiyoruz. 6 milyon fidan üretimi ile 6 milyon fidan dizeceğiz. Orkay kapsamında 15 milyon TL destek sağlayacağız. Alaşehir'de 1 milyon 827 bin metrekare jeotermal ısıtım sera OSB kurulduğunda sondaj çalışması devam ediyor. Bu projeyle 2 bin

bir kardeşiniz olarak; bizde küsmek olmaz, olmamalı! Zira her yenilenme dönemi, bereket, coşku getirir. Hiçbir mevkî, unvan baki değil. İyi insan olmak, hakkın ve halkın sedasını almak bizim için önemli. Bu millet kendisi için çalışan hiçbir devlet adamını unutmadı. Her yüzyılın bir lideri var. Bu yüzyılın lideri sayın Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'dır. Türkiye'yi yürütür vaziyette dünya koşusuna katmıştır. Seçim arifesini beklemekten sahadan hiç kopmayalım. Önce içimizdeki birlik, dirlik, sonra sokak sokak gezelim. Bir sonraki seçimde Manisa'mızı daha çok hizmetle buluşturalım. Duam odur ki; bu davanın sahibi olan Allah, liderimiz Recep Tayyip Erdoğan'ı başımızdan eksik etmesin inşallah. Allah ondan da, emek veren herksten de razı olsun" dedi.

'Gelişmiş ülkelerin yarım gram mikropla nasıl dize geldiğini gördük'

Kongreye katılan eski Başbakan ve İzmir Milletvekili Binali Yıldırım ise Türkiye'nin salgın yönetimi konusundaki başarılarını anlattı. Yıldırım, "Şu salgın bize de bütün ülkelere de çok şey öğretti. Bu süreç gelişmiş ülkelerin, burundan kil aldığımız ülkelerin topu topu yarım gram büyüklüğündeki bir mikropla nasıl dize geldiğini gösterdi. İşte bu gelişmiş ülkeler, o teknolojiye sahip ülkeler bu kriz karşısında bir şey yapamadılar. Türkiye bu sınavdan geçen başarıyla çıkan ülke oldu. Bu bir tesadüf değil. Yaptığımız sağlık sistemini yaptığımız yatırımları, şehir hastanelerini acımasızca eleştirenler bu salgın sürecinde ne kadar büyük hata yaptıklarını ümit ederim anlamışlardır. Biz bu yola çıkarken, 'İnsanı yaşıtlık ki devlet yaşasın. İnsanı yücelt ki devlet yükselsin' anlayışını benimsedik. Bu anlayış ecadımız Osmanlı'yı 619 yıl 3 kitaya bayrak dalgalandıran bir cihan devleti yapmıştır. Bu vesileyle Şehzadeler Belediye Başkanına da teşekkür ediyorum. 10 dönüm arazi içerisinde çok güzel bir tema parkı yapmış. Tanhimizi kültür değerlerimizi gün ışığına çıkaran bu parkı sadece Manisalıların değil, tüm vatandaşlarımızın beğenisine sunmuş. Bu salgın hastalığın en önemli tedbir maske, mesafe ve temizliktir. Geçmişimiz ayarda işi biraz gevşetince nasıl salgının dalga dalga yayıldığını hep birlikte gördük. Bu işin şakası yok. İnsan hayatından da daha kıymetli bir şey yok. O yüzden dikkat edeceğimiz, tedbirimizi alacağız. Aşılalım geldi. Öncelikle sağlık çalışanları ve yaşlılarımızı vurulacak.

Bu salgın bize 2 şeyi daha öğretti. Birisi sağlık, sağlıktaki hazır değilseniz bu salgına yenik düşünüyorsunuz. İşte AB ve ABD. Teknoloji gelişmişlik para etmiyor. Ama sağlık ordunuzla hazırsanız her türlü salgın ve hastalığın üstesinden gelebiliyorsunuz. İşte örnek Türkiye'dir. Çünkü Türkiye dünya lideri Recep Tayyip Erdoğan ile yola çıktı. Boşuna Cumhurbaşkanımız 'Şehir hastaneleri benim rüyamdır, hayalimdir dememiştir'. Salgında tarım sektörü de öne çıktı. Tüm dünya salgında gıda temini konusunda sıkıntı yaşarken ülkemiz hamdolsun hiçbir sorun yaşamadı. Bunu neyle başardık. Marketler, kapalı, dükkanlar kapalı. Fakat ne var, iletişim var, internet altyapısı var. Türkiye'de 80 bin kilometre olan internet hattını 390 bin kilometreye kadar taşıdık. O yüzden uzaktan bağlantı yapılabilir. Bu yüzden Sayın Cumhurbaşkanımız uzaktan kongrelere bağlanabiliyor. Bunda bu kardeşinizin de Sayın Cumhurbaşkanısıyla birlikte imzası vardır. 18 yıl boyunca hamdolsun gece gündüz demeden çalıştık. Yolları böldük, hayatları birleştirdik. Türkiye'yi kardeş yaptık. Bölünmüş yollar hayat kurtarıyor. Dedik ki yollar bölürüz, Türkiye'yi böldürmeyiz. Böldürmedik, alçak terör örgütlerine de geçit vermedik. 15 Temmuz'u hatırlayın, o alçakları hatırlayın. Uçaklarla helikopterlerle halkına bombayı fırlatan kafaları kırılmasını o hainleri hatırlayın. Türkiye'nin seçimmiş cumhurbaşkanını ödümek isteyenler, hiç hesap etmedikleri bir şeyle karşılaştılar. O gün millet geneliyle yaşlılarıyla Cumhurbaşkanımızın çarğınsıyla sokaklara indi ve o geceyi hanilere dar etti" dedi.

'Bizim bayrak yarısında bayrağı teslim eden de alan da koşmaya devam eder'

2023 seçimlerinin önemini vurgulayan Yıldırım, "Bütün seçimler önemli ama 2023 seçimlerinin farklı bir önemi var. Çünkü Cumhuriyetimizin 100. yılı. Liderimiz Recep Tayyip Erdoğan'ı tekrar Cumhurbaşkanlığına yapacağız. İşte bu kadrolar seçimleri bize kazandıracak kadrolardır. Sayın Salih Hızlı, 3 dönem Akhisar'da başarılı bir belediye başkanlığı yaptı. Şimdi artık il başkanlığı göreviyle bu davaya hizmet edecekler. Bu davaya sahipsen tüm arkadaşlarıma teşekkür ediyorum. Bu partide eski ve yeni diye bir şey yok. Bu partide geçmiş ve geleceğin omuz omuza olduğu bir anlayış var. Bizim bayrak yarımızda bayrağı teslim eden de alan da koşmaya devam eder."

koşmaya devam eder. Bizim anlayışımız budur. Bundan sonra da inşallah böyle olacaktır" diye konuştu.

Kongrede bir konuşma yapan AK Parti MKYK üyesi ve Manisa Milletvekili Murat Baybatur ise "Manisa, tarım, sanayi, evliyalara şehirdir. Böylesi bir şehirde inyanı-ozur ki bundan önceki dönemlerde nasıl ki başta Cumhurbaşkanımızda mahcup olmayacağız. Yeni hedeflere hep birlikte yürüyeceğimize inyanı-ozur. Kongrelerde arkadaşlarımızın bir kısmı görev alıyor bir kısmı almıyor. Bizden önce de il başkanlarımız görev aldı, son derece başarılı oldular. Bugün biz 6 milletvekiliyle bize büyüklüğümüzün bıraktığı bayrağı ilerliye taşımak istiyoruz" dedi.

Kongrenin hayırlı olmasını dileyen AK Parti Genel Başkan Yardımcısı Erkan Kandemir de durmadan yola devam ederek, 2023 seçimlerine hazırladıklarını vurguladı.

Pandemi kuralları gözetilerek gerçekleştirilen kongreye; AK Parti MKYK üyesi ve İzmir Milletvekili Mahmut Atilla Kaya, AK Parti MKYK üyesi ve Çorum Milletvekili Ahmet Sami Çaylan, AK Parti MKYK üyesi ve Manisa Milletvekili Murat Baybatur, AK Parti Genel Başkan Yardımcısı Erkan Kandemir, AK Parti Manisa Milletvekilleri Uğur Aydemir, İsmail Bilen, Semra Kaplan Kıvrıkcı, Mehmet Ali Özkan, Tamer Akkal, AK Parti İzmir Milletvekili Yaşar Kırkpınar, ilçe belediye başkanları, AK Parti ilçe başkanları, delegeler ve çok sayıda partili katıldı.

Salih Hızlı başkanlığındaki AK Parti Manisa İl Teşkilatının yeni yönetimi şu isimlerden oluştu:

"Ahmet Erdoğan, Ahmet Pekcan, Ali Osman Emet, Alizor Cesur, Ataman Tayda, Ayşeşöl Akova, Aysenur Kavaz, Bema Erbil, Burhan Öztürk, Cemal Alat, Cemil Yakan, Cihat Taş, Cüneyt Kamal, Dilşat Ulaş, Emine Helvacıoğlu, Emre Şener, Esad Ekrem Pakdemirli, Faruk Erdoğan, Faruk Taşoğlu, Fatih Yıldız, Fikriye Çam Yavuz, Güzin Pekiyi, Hanife Baran, Hasan Kaçire, Hasan Fatih Özsümer, Hatice Yeliz Sipahi, Hüseyin İşıkal, Hüseyin Solmaz, İker Bilgin, İslim Betül Polat, Kaan Koca, Korhan Çerçök, Levent Özdemir, Mecit Osmanlı, Mehmet Aydın, Meshut Aksu, Mustafa Özcan, Mustafa Ali Cimbi, Nurettin Aytikin, Ömer İşçi, Ömer Lale, Öner Gürsel, Özkan Satılmış, Sadet Şeranoglu, Samet Doğuş, Serkan Kızıl, Şemsaltın Şahin, Ümit Taydaş, Zafer İkinci."

Müdahale alımları hasat öncesi açıklandı

Ekonomi Muhabirleri Derneğinden (EMD) yapılan yazılı açıklamaya göre, Tarım ve Orman Bakanı Bekir Pakdemirli, Dernek Başkanı Turgay Türker ve Yönetim Kurulu üyelerini kabul etti, gündeme ilişkin soruları yanıtladı. Pakdemirli, bu yıl çiftçilere 24 milyar lira tarımsal destekleme yapılacağını belirterek, "Tarımsal hasıla 48,5 milyar liraya ulaştı. İki yıldır yüzde 50 büyümeye var. Tüm rakamlar çalışmaların daha da iyiye gittiğini gösteriyor." değerlendirmesinde bulundu. Yağış oranlarına da değinen Pakdemirli, geçen yılki yağışların normal yağış rejiminin yüzde 30 gerisinde olduğuna dikkati çekerek şu bilgileri verdi: "Geçen yıl yine bir kuraklık karşılı karşıya kaldık. Bu sene yağış rejiminde azalma var ama inşallah bundan sonra toparlıyoruz olacak. Bundan da bitkisel üretimin en az etkilenmesi konusunda gayret gösteriyoruz. Konuyu takip ediyoruz. Genel itibarıyla emtia fiyatlarında yükselme trendine yol açabilecek bir gelişme var. Önlemler alınıyor. Dikkatle izliyoruz. Müdahale alımları hasat öncesi açıklandı. Üreticiyi koruyoruz, tüketiciyi kolluyoruz. Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi ile beraber hem destek veriyoruz hem de müdahale alımı yapıyoruz. Turbo destek haline getirdik." Pakdemirli, müdahale alımları konusunda fındık örneğini vererek, fındık müstahsillerinin Toprak Mahsulleri Ofisi (TMO) ile 3 sezondur yüzlerinin güldüğünü ifade etti. TMO'nun geçen yıl 16,5-17 liradan ürün aldığına, sezon sonunda ürünün tüccara 24 liradan satıldığına dikkati çeken Pakdemirli, amaçlarının kar etmek değil piyasayı düzenlemek olduğunu ve bunun yapılabileceğini gösterdiklerini bildirdi. Pakdemirli, bu yıl fındık fiyatını 22,5 lira olarak açıkladıklarını hatırlatarak, "Geçen yıl 80 bin ton mal almıştık, bu yıl 2 bin ton mal geldi. Amacımız zaten mal almak, bunu satmak, bundan kar etmek değil. Piyasayı regüle etmek." ifadelerini kullandı.

"TÜRKİYE'NİN İTHAL ET'DİYE BİR KONUSU KALMADI"

Hayvancılıkla ilgili soruları da yanıtlayan Pakdemirli, **kuçukbaş hayvan** sayısını artırmak gerektiğinin altını çizdi. Türkiye'nin gündeminde bugün 'ithalat' diye bir konunun kalmadığını belirten Pakdemirli, şunları ifade etti: "1,3 milyon hayvan ithalatından bu sene inşallah 150-200 bine düşeceğiz. O da besilik zaten kasaplık değil. 55 bin ton direkt ithal etten de geçen sene 3 bin 700 tonla kapattık. Ondan önceki sene 5 bin tondur. Bu sene de sosyal sorumluluk kapsamında, ihtiyacımız olduğu için değil ama Sırbistan, Bosna gibi bir iki ülkeden ikili anlaşmalar kapsamında yine 2-3 bin ton gelebilir. Onun dışında Türkiye'nin 'ithal et' diye bir konusu kalmadı." Pakdemirli, izledikleri politikalarla **kuçukbaş hayvan** varlığında son 2 yılda yüzde 20 artış sağlanarak hayvan sayısının 55,1 milyona çıktığını, büyükbaş hayvan varlığında da 18,6 milyon başa ulaşıldığını belirtti. Bakan Pakdemirli, balıkta kaçak avın azalmasıyla sığır yaklaştığını, yeni yapılan araştırmalarda balık popülasyonunun ilk defa arttığına dair sonuçlar alındığını bildirdi. 2023 için balıkçılıkta 600 bin ton hedefini koyduklarına dikkati çeken Pakdemirli, "Balık çok daha ucuz olsun, çok daha fazla yensin istiyorum." ifadesini kullandı. (BÜLTEN)

'TÜRKİYE'NİN İTHAL ET KONUSU KALMADI'

Ekonomi Muhabirleri Derneğinden (EMD) yapılan yazılı açıklamaya göre, Tarım ve Orman Bakanı Bekir Pakdemirli, Dernek Başkanı Turgay Türker ve Yönetim Kurulu üyelerini kabul etti, gündeme ilişkin soruları yanıtladı. Bu yıl çiftçilere 24 milyar lira tanmsal destekleme yapılacağını belirten Pakdemirli, "Tarımsal hasıla 48,5 milyar liraya ulaştı. İki yıldır yüzde 50 büyümeye var. Tüm rakamlar çalışmaların daha da iyiye gittiğini gösteriyor" değerlendirmesinde bulundu. Pakdemirli, müdahale alımları konusunda fındık örneğini vererek, fındık müstahsillerinin Toprak Mahsulleri Ofisi (TMO) ile 3 sezondur yüzlerinin güldüğünü ifade etti. TMO'nun geçen yıl 16,5-17 liradan ürün aldığına, sezon sonunda ürünün tüccara 24 liradan satıldığına dikkati çeken Pakdemirli, amaçlarının kar etmek değil piyasayı düzenle-

mek olduğunu ve bunun yapılabileceğini gösterdiklerini bildirdi.

SOSYAL PROJELİ ALIM

Hayvancılıkla ilgili soruları da yanıtlayan Pakdemirli, **küçükbaş hayvan** sayısını artırmak gerektiğinin altını çizdi. Türkiye'nin gündeminde bugün 'ithalat' diye bir konunun kalmadığını belirten Pakdemirli, "1,3 milyon hayvan ithalatından bu sene inşallah 150-200 bine düşeceğiz. O da besilik zaten kasaplık değil. 55 bin ton direkt ithal etten de geçen sene 3 bin 700 tonla kapat-tık. Ondan önceki sene 5 bin tondu. Bu sene de

sosyal sorumluluk kapsamında, ihtiyacımız olduğu için değil ama Sırbistan, Bosna gibi bir iki ülkeden ikili anlaşmalar kapsamında yine 2-3 bin ton gelebilir. Onun dışında Türkiye'nin 'ithal et' diye bir konusu kalmadı" dedi. Pakdemirli, izledikleri politikalarla **küçükbaş hayvan** varlığında son 2 yılda yüzde 20 artış sağlanarak hayvan sayısının 55,1 milyona çıktığını, büyükbaş hayvan varlığında da 18,6 milyon başa ulaşıldığını belirtti.

'25 YER ALTI BARAJI HAZIR'

Pakdemirli, 2023 yılına kadar 150 yer altı barajını bitirmiş olacaklarını, şu anda 25'inin hazır olduğunu bildirdi. Bu barajların, özellikle kurak dönemlerde buharlaşmayı önledikleri için yer altı sularını zenginleştirme açısından önemine dikkati çeken Pakdemirli, yer altı barajlarının Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi'nin en önemli projelerinden olduğunu ifade etti. Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın programına göre 25 yer altı barajının açılışını yapmak istediklerini belirten Pakdemirli, "Şu anda elimizde çoğunluğu Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi sayesinde hızla bitmiş 30 milyar liralık proje var. Barajlar İzmir, Uşak, Trakya, Türkiye genelinde olacak. Bunları peyderpey açıyoruz" bilgisini verdi.

Bekir Pakdemirli

Pakdemirli: İlk 10 arasındayız
PAKDEMİRLİ, "Buradan gururla söylüyorum, Türkiye tarımsal hasılda Avrupada lider, dünyada ise ilk 10 arasındadır." dedi. 8'de

Bakan Pakdemirli: Türkiye dünyada ilk 10 arasındadır

Tarım ve Orman Bakanı Bekir Pakdemirli, "Buradan gururla söylüyorum, Türkiye tarımsal hasılda Avrupa'da lider, dünyada ise ilk 10 arasındadır. Dünyadaki 19 trilyon dolarlık toplam ticaretin 1,5 trilyon dolarlık kısmını, yani yüzde 8,7'sini tarım ve gıda ticareti oluşturuyor" dedi.

Tarım ve Orman Bakanı Pakdemirli, video konferans yöntemiyle tarım müşavirleri ile Türkiye İhracatçılar Meclisi tanışma ve istişare toplantısına katıldı. Pandemi döneminde alınan 101 tedbir sayesinde gıda arzı ile ilgili hiçbir sorunla karşılaşmadığını belirten Bakan Pakdemirli, "Tarımsal üretimin kesintisiz devamını sağladık. Gıda tedarik ve lojistik zincirlerini doğru yönlendirerek Avrupada, Amerikada gördüğümüz market manzaraları ile karşılaşmadık. Kısacası bu süreçte tarıma daha sıkı sarıldık ve yeni projeleri bir bir hayata geçirdik. Sonuçta 2020 yılında pandemiye rağmen tarım sektörü bitkisel üretimden hayvancılığa, tarımsal hasıladan ihracata kadar her alanda büyümeye ve gelişmeye devam etti" şeklinde konuştu.

"SU ÜRÜNLERİ YETİŞTİRİCİLİK ÜRETİMİMİZ"

Bitkisel üretim miktarının 2020 yılında 124 milyon tonu aşarak Cumhuriyet tarihinin rekorunu kırdığını ifade eden Bakan Pakdemirli şunları söyledi: "Hayvan varlığımızda ise son bir yılda çok ciddi artışlar yaşadık. Büyükbaş hayvan varlığımızı yüzde 4,2 artışla 18,6 milyon başa, **kiçükbaş hayvan** varlığımızı ise yüzde 13,6 artışla 55,1 milyon başa çıkardık. Su ürünleri yetiştiricilik üretimimiz ise 2019 yılında 374 bin tona ulaşarak, yine Cumhuriyet tarihinin üretim rekorunu kırmıştır. Tüm bu üretim artışlarının arkasında iki faktör ön plana çıkıyor. Birincisi, üreticiye ve yatırımcıya verdiğimiz destekler. Son 18 yılda üreticilerimize reel rakamlarla toplam 311 milyar lira tarımsal destek verdik. Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi'yle birlikte tarımsal desteği yüzde 65

artışla 24 milyar liraya çıkardık. İkinci faktör ise Türkiye'nin ürettiği kaliteli ürünleri dünya pazarlarına sunma potansiyeli. Artık üreticimiz şunu çok iyi görüyor. Ben üretimimi artırırsam ve bu ürünlerde kaliteyi ve uluslararası standartları yakalarsam daha çok ürünü daha iyi fiyatlarla dünya sofralarına sunabilirim."

"ÜLKEMİZ, COĞRAFI KONUM AÇISINDAN BÜYÜK BİR AVANTAJA SAHİP"

Tarım sektörünün Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi ile birlikte son 2,5 yılda tüm çeyreklerde büyüme gösterdiğini bildiren Bakan Pakdemirli, "2020 yılı ilk 3 çeyrek ortalamasında ise yüzde 5,3 gibi önemli bir büyüme rakamına ulaşarak ekonomimize katkı sağlamaya devam etti. Tarımsal hasılamız son iki yılda yüzde 47 artışla 277,5 milyar liraya ulaştı. Buradan gururla söylüyorum, Türkiye tarımsal hasılda Avrupada lider, dünyada ise ilk 10 arasındadır. Dünyadaki 19 trilyon dolarlık toplam ticaretin 1,5 trilyon dolarlık kısmını, yani yüzde 8,7'sini tarım ve gıda ticareti oluşturuyor. Son 18 yılda global toplam mal dış ticareti yüzde 205 artarken, tarım ve gıda dış ticareti daha fazla artarak yüzde 229 artış gösterdi. Yani dünyada

yaptı.

"ÜLKEMİZ BUĞDAY UNU İHRACATINDA DÜNYADA BİRİNCİ, MAKARNA İHRACATINDA İKİNCİDİR"

Bitkisel üretimde sağlanan artışın tarımsal ihracata pozitif yönde etki yaptığını söyleyen Bakan Pakdemirli, "Bitkisel ürün ihracatımızda 2020 yılının 11 ayında bir önceki yılın aynı dönemine göre değer olarak yüzde 7 artış sağlandı. Sebze ve meyvelerde ise yüzde 8 artış ile toplam 4,8 milyar dolarlık ihracat yaptık. Ülkemiz buğday unu ihracatında dünyada birinci, makarna ihracatında ikincidir. Fındık, kuru kayısı, incir, kuru üzüm ve ayvada dünya ihracatında lideriz. 2020 yılı ilk 11 ayında nohut ihracatımız 127 bin tona yükselmiştir. Böylece 2017 yılında 90 bin ton nohut ithal etmekteyken, 2018 yılından itibaren ülkemiz nohut dış ticaretinde her yıl artan oranda net ihracatçı konuma ulaşmıştır. Ülkemiz Dâhilde İşleme Rejimi kapsamında ithal edilen mercimeğin işlenip, katma değerli ihracatı ile dünya üçüncüsü konumundadır. 2002 yılında 1,5 milyon ton olan ülkemiz toplam meyve ihracat miktarı yüzde 132 artışla 3,4 milyon tona, ihracat değeri ise yaklaşık 5 kat artışla 4,9 milyar dolara yükselmiştir. Bakanlığımızın etkin politikaları ve sektörün yapmış olduğu çalışmalar neticesinde tohum ihracatımız son 18 yılda 9 kat artışla 17 milyon dolardan 155 milyon dolara yükseldi. Tohumluk ihracatının ithalatı karşılama oranı ise 18 yılda yüzde 31'den yüzde 86'ya ulaşmıştır. Bu oranı yüzde 100'ün üzerine taşımaya gayret ediyoruz. Hedefimiz, 2023 yılında 500 milyon dolarlık tohum ihracatına ulaşmak" dedi.

tarım sektörü ticareti, büyük bir büyüme potansiyeli gösteriyor. Dolayısıyla, global pazarlar açığına Türk girişimcileri bekliyor. Bu manada ülkemiz, coğrafi konum açısından büyük bir avantaja sahip. 1,9 trilyon dolarlık tarımsal ticaret hacmine sahip bir bölgenin tam kalbinde yer alıyoruz. Ukrayna'nın hububatını, Bulgaristan'ın ayçiçeğini, Kazakistan'ın, Rusya'nın arpasını, buğdayını alıp satabiliyorsak işte o zaman tarımsal potansiyelimizin ötesinde çok büyük söz sahibi olabiliriz" diye konuştu.

"TÜRKİYE, TARIM VE GIDA ÜRÜNLERİNDE NET İHRACATÇI BİR ÜLKEDİR"

Bakan Pakdemirli, tarımsal ihracatın 5 kat artışla 3,7 milyar dolardan 18 milyar dolara yükseldiğinin altını çizerek, "Türkiye, tarım ve gıda ürünlerinde net ihracatçı bir ülkedir. Son 18 yılda toplam 237 milyar dolar ihracat yaptık ve 78 milyar dolar dış ticaret fazlası verdik. 193 ülkeye bin 827 çeşit tarım ürünü ihraç ediyoruz. 2020 yılı ilk 11 ayında ise pandemiye rağmen tarım ve gıda ürünleri ihracatımızı geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 4,3 artırdık. Böylelikle 16,9 milyar dolar tarım ve gıda ürünleri ihracatı yaptık ve 5 milyar dolar dış ticaret fazlası verdik" değerlendirmesini

Bakan Pakdemirli: "Son 2,5 Yılda Tarımsal Destekleri % 65 Artışla, 24 Milyar Liraya Çıkardık"

Tanım ve Orman Bakanı Dr. Bekir Pakdemirli, Tanım Müşavirleri ile Türkiye İhracatçıları Meclisi Tanışma ve İstişare Toplantısında ülkemiz tarımının mevcut durumu ve ihracat politikaları, hedeflerine dair önemli açıklamalarda bulundu.

Pandemi döneminde alınan 101 tedbir sayesinde gıda arzı ile ilgili hiçbir sorun yaşanmadığını vurgulayan Bakan Pakdemirli, hatta 2020 yılında Pandemiye rağmen tarım sektörünün, bitkisel üretimden hayvancılığa, tarımsal hasıladan ihracata kadar her alanda büyümeye ve gelişmeye devam ettiğini belirtti. "Son bir yılda toplam bitkisel üretim miktarımız % 6 büyümeye, yani 7 Milyon Ton ile artışla 2020 yılında 124 milyon tonu aşarak Cumhuriyet Tarihinin rekorunu kırmıştır. Hayvan varlığımızda ise son bir yılda çok ciddi artışlar yaşandı. Büyükbaş hayvan varlığımız yüzde 4,2 artışla, 18,6 milyon başa, **Küçükbaş hayvan** varlığımız ise yüzde 13,6 artışla, 55,1 milyon başa çıkardık. Su ürünleri yetiştiricilik üretimimiz ise 2019 yılında 374 bin tona ulaşarak, yine Cumhuriyet tarihinin üretim rekorunu kırmıştır."

"Son 2,5 Yılda Tarımsal Destekleri % 65 Artışla, 24 Milyar Liraya Çıkardık"

Tüm bu üretim artışlarının arkasında iki faktörün ön plana çıktığını da belirtti Bakan Pakdemirli; "Birincisi, üreticiye ve yatırımcıya verdiğimiz destekler... Son 18 yılda, üreticilerimize reel rakamlarla toplam 311 Milyar Lira tarımsal destek verdik. Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemiyle birlikte; tarımsal desteği yüzde 65 artışla, 24 Milyar Liraya çıkardık. İkinci faktör ise; Türkiye'nin ürettiği kaliteli ürünleri dünya pazarlarına sunma potansiyeli."

Tarımsal üretimdeki artış, büyüme ve hâsılaya da yansdı. Bakan Pakdemirli; "Tanım, Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemiyle birlikte son 2,5 yılda, tüm çeyreklerde büyüme gösterdi. 2020 yılı ilk 3 çeyrek ortalamasında ise yüzde 5,3 gibi önemli bir büyüme rakamına ulaşarak ekonomimize katkı sağlamaya devam etti. Tarımsal hasılamız son iki yılda yüzde 47 artışla, 277,5 Milyar Liraya ulaştı. Buradan gururla söylüyorum, Türkiye tarımsal hasıladan Avrupa'da lider, Dünya'da ise ilk 10 arasındadır" dedi.

"Pandemiye Rağmen 5 Milyar Dolar Dış Ticaret Fazlası Verdik"

Ülkemiz, tarım ve gıda ürünleri ihracatında, son 18 yılda büyük bir gelişme gösterdi. Bakan Pakdemirli, Tarımsal ihracatın 18 yılda 5 katına çıktığını belirtti; "Tarımsal ihracatımız; 5 kat artışla 3,7 Milyar Dolardan, 18 Milyar Dolara yükseldi. Ve bunun altını özellikle çizerek söylüyorum, Türkiye, tarım ve gıda ürünlerinde net ihracatçı bir ülkedir. Son 18 yılda, toplam 237 Milyar Dolar ihracat yaptık ve 78 Milyar Dolar dış ticaret fazlası verdik. 193 ülkeye 1.827 çeşit tarım ürünü ihraç ediyoruz. 2020 yılı ilk 11 ayında ise pandemiye rağmen, tarım ve gıda ürünleri ihracatımızı geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 4,3 artırdık. Böylelikle; 16,9 Milyar Dolar tarım ve gıda ürünleri ihracatı yaptık ve 5 Milyar Dolar dış ticaret fazlası verdik."

"Bitkisel Ürün İhracatımızda, Pandemi Döneminde, % 7 Artış Sağlandı"

Bitkisel üretimde sağlanan artışın, tarımsal ihracatımıza da yansıtıldığını belirten Bakan Pakdemirli rakamları paylaştı; "Bitkisel ürün ihracatımızda 2020 yılının 11 ayında; bir önceki yılın aynı dönemine göre değer olarak yüzde 7 artış sağlandı. Sebzelere yüzde 12, meyvelere ise yüzde 8 artış ile toplam 4,8 Milyar Dolarlık ihracat yaptık. Ülkemiz buğday unu ihracatında dünyada birinci, makarna ihracatında ikincidir. Fındık, kuru kayısı, incir, kuru üzüm ve ayvada, dünya ihracatında lideriz. 2020 yılı, ilk 11 ayında nohut ihracatımız 127 bin tona yükselmiştir. Böylece, 2017 yılında 90 bin ton nohut ithal etmekteyken 2018 yılından itibaren

ren ülkemiz nohut dış ticaretinde her yıl artan oranda net ihracatçı konuma ulaşılmıştır. Ülkemiz Dâhilde İşleme Rejimi kapsamında ithal edilen mercimeğin işlenip, katma değerli ihracatı ile dünya üçüncüsü konumundadır. 2002 yılında 1,5 milyon ton olan ülkemiz toplam meyve ihracat miktarı yüzde 132 artışla 3,4 milyon tona, ihracat değeri ise yaklaşık 5 kat artışla 4,9 Milyar Dolara yükselmiştir. Bakanlığımızın etkin politikaları ve sektörün yapmış olduğu çalışmalar neticesinde tohum ihracatımız son 18 yılda 9 kat artışla 17 Milyon Dolardan 155 Milyon Dolara yükseldi. Tohumluk ihracatının ithalat karşılama oranı ise, 18 yılda yüzde 31'den yüzde 86'ya ulaşmıştır. Bu oran, yüzde 100'ün üzerine taşımaya gayret ediyoruz. Hedefimiz, 2023 yılında 500 Milyon Dolarlık tohum ihracatına ulaşmak."

"Canlı Hayvan Ve Hayvansal Ürün Dış Ticaretinde 712,2 Milyon Dolar Dış Ticaret Fazlası Verdik"

Bu dönemde üretim ve ihracatın tüm alanlarda devam ettiğini belirten Bakan Pakdemirli, hayvan ve hayvansal ürüne dair rakamları da paylaştı; "Canlı hayvan ve hayvansal ürün dış ticaretinde 2019 yılında 585 Milyon Dolar, 2020 yılının ilk 11 ayında ise 712,2 Milyon Dolar dış ticaret fazlası verdik. 2020 yılının ilk 11 ayında kontrollü olarak izin verilen 141 bin **küçükbaş hayvan** ihracatı ile ekonomimize 26 Milyon Dolar katkı sağladık. 2020 yılında Çin'e süt ve ürünleri ile kanatlı eti ve ürünleri ihracatı başladı. Su ürünleri sektörü, ülkemizin ihracattaki önemli kalemlerinden biridir. Başta Avrupa Birliği ülkeleri olmak üzere 100'den fazla ülkeye su ürünleri ihracatı yapıyoruz. Su ürünleri ihracatımız son 18 yılda; yaklaşık 7,5 kat artarak 27 bin tondan, 200 bin tona yükseldi. Özellikle son iki yılda su ürünleri ihracatımız; değer olarak yüzde 20 artarak 1 Milyar Dolara ulaştı. Böylece 2023 yılı hedefini 2019 yılında yakaladık. Yeni hedefimizi ise 2 Milyar Dolar olarak belirledik."

"Odun Dışı Orman Ürünleri Dış Ticaretinde Son 2,5 Yılda % 105 Artış Oldu"

Bakan Pakdemirli, 2018 öncesi dış ticaret açığı verirken, özellikle son iki yılda dış ticaretinde fazla veren Odun endüstrisine de değindi. Pakdemirli; "Odun endüstrisi dış ticaretinde artık fazlaya geçtik. 2018'e kadar yıllık ortalama 2 Milyar Dolar dış ticaret açığı verirken, 2019 yılında 265 Milyon Dolar dış ticaret fazlası verdik. 2020 yılı için 1 Milyar Dolar dış ticaret fazlası bekliyoruz. Odun Dışı Orman Ürünleri dış ticaretinde son 2,5 yılda yüzde 105 artışla 1 milyar 350 milyon dolar ihracat gerçekleştirdik. 2023 yılı hedefimiz ise 2 milyar dolardır. Orman Fidanı ve süs bitkisi ihracatında son 2,5 yılda %20 artışla 105 milyon dolar ihracat rakamına ulaştık. Bu alanda 2023 hedefimiz ise 500 milyon dolardır."

"Ülkemiz GDO'suz Ve Sağlıklı Tarım Ürünleri Üreten Önemli Ülkelerden Birisi"

Bakan Pakdemirli,

Tanım Orman Şurası eylem planlarında öne çıkan konulardan olan 'Markalaşmaya getirdiği' sözünü, 'Ülkemizin sağlıklı tarım ürünleri üreten önemli ülkelerden biri olduğunu belirten Bakan Pakdemirli; "Coğrafi işaret tesciline sahip ürünlerin benzerleriyle kıyaslandığında, yaklaşık 3 kata kadar daha fazla fiyatlandırıldığı bilinmektedir. Son 18 yılda; Türkiye'de 592 ürünün coğrafi işareti tescil edildi. Bunun 279'unun yeni yaklaşık yüzde 50'sinin son 2,5 yılda tescil edilmesini sağladık. Halen 699 tescil aşmasında ürünümüz bulunuyor. Potansiyelimizin 2.500 civarında olduğu tahmin edilmektedir. Ürünlerimizin "kalite, yöresel ve sağlıklı" vurgusuyla üretimi ve uluslararası pazarlarda pozitif bir "Türk Ürünü" imajının sağlanması gerekiyor. Bu nedenle biz de markalaşma çalışmalarımızı; planlı ve sonuç odaklı programlar çerçevesinde ve kurumlar arası iş birliği ile sürdürüyoruz. Buradan şunun altını özellikle çizmek istiyorum. Ülkemiz GDO'suz ve sağlıklı tarım ürünleri üreten en önemli ülkelerden birisidir."

"Tanım Müşavirlerimiz ile Dış Ticaretle İlişkilerimiz Daha da Güçlenecek"

Tarımsal ihracatın hedeflenen düzeye ulaşması için mevcut ticari fırsatları değerlendirerek sorunlara daha hızlı çözümler üretmeye çalışıldığını belirten Bakan Pakdemirli, bu noktada Tanım Müşavirliğinin oldukça önemli olduğuna dikkati çekti; "Daha önce 5 olan, Bakanlığımız yurtdışı müşavirlik sayısını, geçen yıl 15'e çıkardık. Özellikle, tarım ve gıda ürünleri ihracat potansiyeli yüksek; Çin, Rusya, Almanya, Fransa gibi ülkelerle açtığımız yeni müşavirlikler, bu ülkelerle ticari ilişkilerimizi daha da güçlendirecektir. Faaliyete geçen müşavirliklerimiz, tarımsal ilişkilerimizin ve ticaretimizin hedeflediğimiz düzeylere ulaşması için ihracatçılarımız ile ilgili ülkelerdeki ithalatçılar ve kurumlar arasında bir köprü rolü üstlenecek-

lerdir. Bundan sonraki dönemde ülke olarak ihracat stratejimiz, mevcut konumumuzu korumanın yanı sıra farklı coğrafyalara yayılmak ve yeni pazarlara giriş sağlayarak ihracatımızı artırmaktır.

Bakan Pakdemirli, konuşmasının ardından Türkiye İhracatçıları Meclisi üyelerinin sorunlarını dinledi. Toplantının verimli geçtiğini dile getiren Pakdemirli, dünyada yaşanan emtia fiyatları ve iç tüketimi öncelikli gördükleri için makarna ihracatında bazı kısıtlamalara gittiklerini söyledi.

Rusya ile yaş meyve ve sebze ihracatında yaşanan sorunlarla ilgili Ticaret Bakanlığı ile birlikte çalıştıklarını anlatan Pakdemirli, Çin'e alabalık ve çupra gibi balık ürünleri ihracatıyla ilgili de çalışma yapacaklarını ifade etti.

Fındıkta üretici, sanayici ve ihracatçının paydaş olduğunu ve TMO'nun regülasyon amacıyla fındık alımı yaptığını söyleyen Pakdemirli, "2019-2020 sezonunda 2,3 milyar dolarlık fındık ihracatı gerçekleştirdik. Bu bir rekordur." dedi.

Ihracatçıların kuru meyve talebine ilişkin Bakan Pakdemirli, TMO'nun şubat ayı itibarıyla elindeki ürünlerin satışına başlayacağını söyledi.

Bakanlık olarak organik üretimi desteklediklerini dile getiren Pakdemirli, 2006 yılından bu yana üreticilere 1,6 milyar lira destek sağladıklarını belirtti.

Antalya'da Süs Bitkileri OSB kurulum talebine ilişkin de Bakan Pakdemirli, bakanlık olarak yer temini konusunda gerekli desteği vereceklerini söyledi.

Bakan Pakdemirli, ağaç ürünleri hammaddesi üretimi konusunda özel ağaçlandırmada alanında çalışma yaptıklarını ve bu kapsamda yıllık 60 bin hektar alanda üretim yapılmasıyla ilgili planlamalarının olduğunu da belirtti. (Tanım ve Orman Bakanlığı)

KAPAK KONUSU

HAYVANCILIK SEKTÖRÜ NET İHRACATÇI KONUMUNA GELDİ

Hayvancılık Genel Müdürlüğü, hayvancılığın ülkemizde daha da gelişmesi, hayvan varlığı ve veriminin artırılması ve yetiştiricilerin mağdur olmaması için sektörü desteklemeye devam ediyor. Hayvancılık Genel Müdürü Zekeriyya Erdurmuş, 2020-2021 hayvancılık desteklemeleri ile ülkemizdeki büyükbaş ve küçükbaş hayvancılığa ilişkin gelişmeler ve gerçekleştirilmesi planlanan projeleri dergimize anlattı.

Müge ÇEVİK

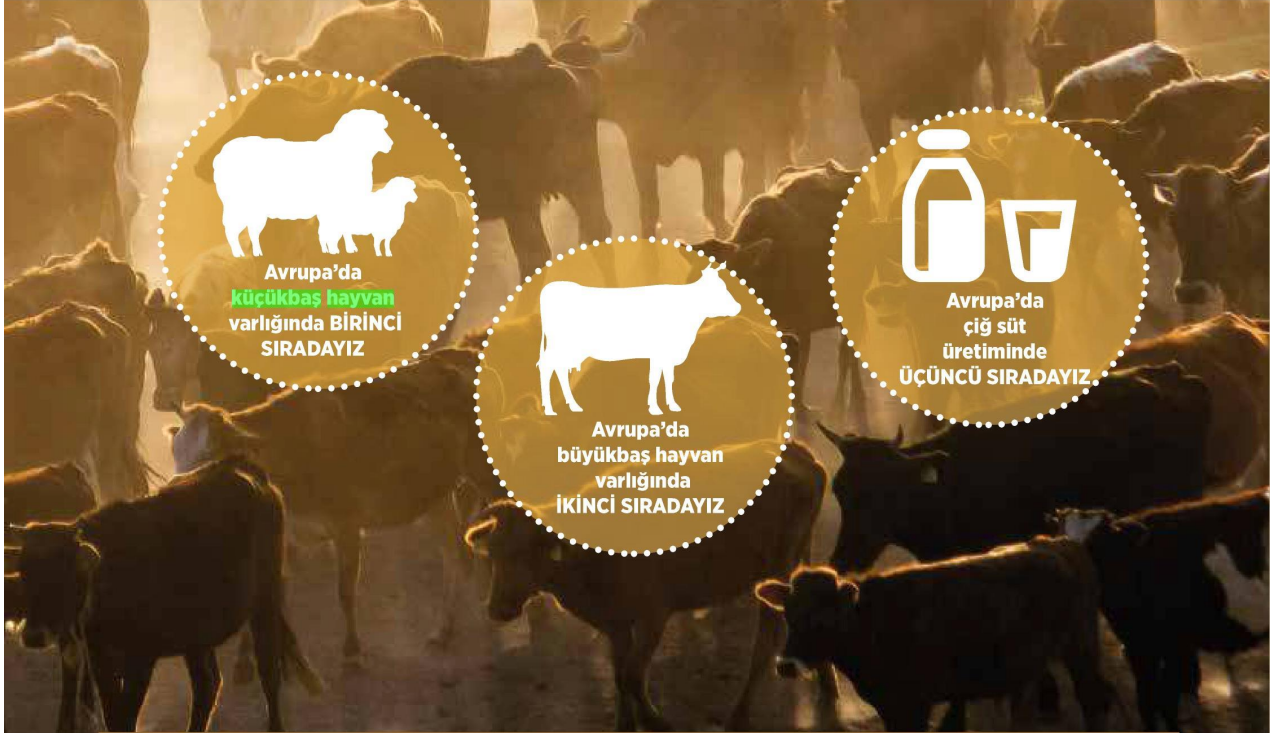
2020-2021 yılı hayvancılık desteklemeleri ile ilgili bilgi verir misiniz?

Son 18 yılda hayvancılık destekleme bütçesini 80 kat artırdık. Sadece son üç yılda küçükbaş hayvancılık desteğini yüzde 43 artırarak 845 milyon TL'ye, buzağı desteğini yüzde 88 artırarak 2,3 milyar TL'ye, çiğ süt desteğini yüzde 127 artırarak 1,57 milyar TL'ye yükselttik. Bu sayede hayvancılık alanında yapılan atılım ve ilerlemeler ile ülkemiz Avrupa ve dünyadaki birçok ülkeden hızlı gelişme sağlamıştır. Ülkemiz Avrupa'da küçükbaş hayvan varlığında 1'inci, büyükbaş hayvan varlığında 2'nci, çiğ süt üretiminde ise 3'üncü sırada yer almaktadır.

Gelinen bu noktayla yetinmeyerek hayvancılık desteklemelerimizi verimlilik ve kalitenin artırılması yönünde

uygulamaya geçiriyoruz. Bu kapsamda buzağı desteklemesine ilave edilen döl verimi kriterleriyle büyükbaş damızlık hayvandan alınan buzağı sayısının artırılmasını hedefliyoruz. Karkas veriminin artırılması hedefi kapsamında etçi ve kombine sperma ile tohumlanan hayvandan doğan buzağılara ilave destekleme ödemesi yapıyoruz. Besilik hayvan desteklemesinde performans dayalı destekleme modeline geçilmiş olup; bu kapsamda etçi ırklarda 320 kg, kombine ırklarda 300 kg, sütçü ırklarda 280 kg karkas randımanına sahip hayvanlara destek ödüyoruz.

Küçükbaş hayvan varlığında hedefimize ulaşmak amacıyla mevcut küçükbaş hayvancılık desteklerine ilave olarak Sürü Büyütme ve Yenileme Desteği uygulamasına başladık. Bu çalışmaların haricinde son 2 yılda: 25

Damızlık Düve Üretim Merkezi, 6 adet Damızlık Manda Üretim Merkezi, 6 tane Damızlık Koç ve Teke Merkezi, Muş ve Ardahan 500 adet kapasiteli 2 adet Ticari Kaz Yetiştiriciliği tesisi, ayrıca GAP, DAP, KOP ve DOKAP Projeleri 738 adet ahır ve ağıl yapımına hibe 109,7 milyon TL hibe desteği ödedik. Diğer taraftan hayvansal üretimde kaliteyi önceleyen politikalar ve hedefe yönelik desteklemeler ile damızlık büyükbaş hayvanlarımızdan döl verim kayıplarının azaltılmasına yönelik çalışmalarımız sonucu geçtiğimiz yıl 250 bin ilave buzağı aldık. 2023 yılına kadar 1,2 milyon ilave buzağı almayı hedefliyoruz.

KARKAS KALİTESİNİ ARTIRMAYI HEDEFLİYORUZ

İslah çalışmalarımıza da hız kesmeden devam ediyoruz. Hayvanlarımızın genetik kapasitesini tespit etmeye yönelik yaptığımız çalışmaların sonucunu bu yıl almaya başladık. Büyükbaşta islah ve melezleme çalışmaları ile 2018 yılında 293 kilogram olan karkas ağırlık ortalaması 2019 yılında 296 kilograma ulaştı. Bu rakamın 2023 yılında 320 kilograma çıkarılmasını hedefliyoruz. Karkasda kalite artışına yönelik mevzuatlar hazırlayarak, ülkemizde karkasları AB standartlarında sınıflayarak kaliteli ürünün değerinin artmasını hedefliyoruz.

Kaliteli süt üretiminin teşvik edilmesi için 2020 yılında, öncelikle pilot olarak belirlediğimiz Aksaray, Burdur ve Çanakkale illerimizde, sınıflandırılan çiğ sütü destekle-

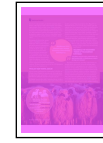
me kapsamına alarak kalitesine göre ilave destek primi ödüyoruz. Bu ilave destek primini 2 yıl sonra ise tüm illerimizde uygulamayı planlıyoruz.

Küçükbaş hayvancılıkta atılım yaparak hayvan varlığını artırmaya yönelik çalışmalara yoğunlaştık. Uygulamaya koyduğumuz yeni projelerle **küçükbaş hayvan** varlığımız TÜİK'in 2020 yılı ilk dönem verilerine göre 55,1 milyon başa ulaştı. 2023 yılında her nüfusa bir **küçükbaş hayvan** varlığı hedefine ulaşmak için çalışmalarımıza yoğun bir şekilde devam ediyoruz. Tüm bu veriler ışığında ülkemizde hayvancılık sektörü, nüfusumuzun ihtiyaçlarını karşılamakla birlikte net ihracatçı konumuna gelmiştir. Sektörün tüm paydaşlarıyla birlikte şeffaf, ortak akla dayalı, katılımcı bir hayvancılık politikasıyla yarınlara güvenle ilerliyoruz.

KARKAS VERİMİNİ 320 KİLOGRAMA ÇIKARTMAYI HEDEFLİYORUZ

Bakanlık olarak 2021 yılından sonra besilik hayvan ithalatının sonlandırılacağını beyan ettiniz. Bu konuda ne gibi çalışmalar yürütüyorsunuz?

Nüfusumuzun yeterli ve dengeli beslenmesi için kırmızı et kaynaklı protein ihtiyacının karşılanması gerekmektedir, üreticimizin korunması ve tüketicimizin makul fiyattan et tüketmesini sağlayarak kollanması önem arz etmektedir. Bu kapsamda bir sonraki yılın ramazan ayı ve turizm sezonu gibi talebin yoğun olduğu dönemler için besilik hayvan mevcudumuz, işletme doluluk oran-

KAPAK KONUSU

ları ve arz talep dengesi göz önünde tutularak planlamalar dâhilinde kontrollü olarak besilik siğir ithalatı yapılmaktadır. 2021 yılından sonra ithalatı tamamen sonlandırma hedefine ulaşmak için büyükbaş hayvanlarda birim hayvandan daha fazla verim (buzağı, et ve süt) elde edilmesine yönelik, küçükbaş hayvan varlığında atılım yaparak her nüfusa bir küçükbaş hayvan varlığına ulaşmaya yönelik destek ve projeler uygulanmaktadır.

Bu kapsamda büyükbaş hayvancılıkta uyguladığımız buzağı desteğine 2019 yılından itibaren dövl verimi şartları uygulanmaya başlandı. Uygulamaya 2020 yılında da devam ettik. Uygulamanın sonuçlarını 2021 yılında görmeye başlayacağız. Yine büyükbaş hayvancılıkta uyguladığımız besilik erkek siğir desteklemelerinde performansa dayalı destekleme modeli uygulanıyor, son iki yılda karkas ortalamamızı yüzde 8 arttırarak 296 kilograma çıkardık. Ortalama karkas verimimizi ise 320 kilograma kadar çıkarmayı hedefliyoruz.

İTHALAT YARI YARIYA AZALDI

Ayrıca Karkas Sınıflandırma Yönetmeliği 12.12.2020 tarihinde Resmî Gazete'de yayınlanarak yürürlüğe girdi, bu kapsamda siğir karkaslarının sınıflandırma ölçütleri belirlenerek sektörde ortak bir dil oluşturulacak.

Küçükbaş hayvancılıkta atılım yaparak hayvan varlığını arttırmaya yönelik çalışmalara yoğunlaştık. 2019 yılında

ilk defa uygulamaya başladığımız Sürü Büyütme ve Yenileme Projesi ile bir önceki yılın 2 milyon baş dişi kuzusu anaç vasfı kazanmıştır. 2023 yılı hedeflerimize ulaşma yolunda projemize 2020 yılında da devam ettik. Sadece son iki yılda büyükbaş hayvan varlığımız yüzde 8 artarak 18,6 milyon başa, küçükbaş hayvan varlığımız yüzde 20 artarak 55,1 milyon başa ulaşmıştır.

Tüm bu çalışmalarımız ile hayvancılık sektöründe yaptığımız atılımlar, uyguladığımız destek ve projeler sonucunda besilik hayvan ithalatımızı, 2019 yılında bir önceki yıla göre yarı yarıya azalarak, 660 bin başa düşürdük. 2021'de büyükbaş hayvan ithalatını tamamen sonlandırmayı hedefliyoruz.

KÜÇÜKBAŞ ETİ TÜKETİMİNİ
YÜZDE 20'YE ÇIKARMAK
İSTİYORUZ

Küçükbaş hayvancılığın geliştirilmesi ile ilgili projeleriniz ve çalışmalarınız hakkında bilgi verir misiniz?

Küçükbaş hayvancılığı Anadolu coğrafyasının bir gerçeği olarak görüyoruz dünya ile rekabet edebileceğimiz üretimin gerçekleşmesi için hedeflerimizi belirledik ve kararlılıkla uyguluyoruz. Hedefimiz nüfusumuz kadar küçükbaş hayvan varlığına sahip olmak. 2019 yılından itibaren mevcut küçükbaş hayvancılık desteklerine ilave olarak Sürü Büyütme ve Yenileme Desteği ödemelerine başladık, ayrıca Ulusal Küçükbaş Islah Programı kapsamında soy kütüğü kayıtları tutulmaya başlandı. Küçükbaş Soy Kütüğü Projesi ile soy kütüğü kaydı tutulan koyun/keçi başına 100 TL soy kütüğünden doğan damızlık koç-tekelere kullanan

“
Büyükbaşta 2021 yılından sonra ithalatı tamamen sonlandırmayı hedefliyoruz.
”

Son üç yılda küçükbaş hayvancılık desteğini % 43 arttırarak 845 milyon TL'ye, buzağı desteğini % 88 arttırarak 2,3 milyar TL'ye, çiğ süt desteğini % 127 arttırarak 1,57 milyar TL'ye yükselttik.

yetiştiricilerimize de koç/teke başına 500 TL destekleme ödüyoruz.

Pandemi sürecinin başında, **küçükbaş hayvan** yetiştiricilerimize yaptığımız desteklemelerin ödenmesini sağladık. Bu yıl yetiştiricilerimize toplamda 844,7 milyon TL destekleme ödemesi yaptık. Bunun yanında bölgemizde ihracatta rekabetçi bir küçükbaş ülkesi olmayı hedefliyoruz. 2019 yılında 163 bin başın üzerinde **küçükbaş hayvan** ihracatı gerçekleştirilerek ülke ekonomisine 28,1 milyon dolar katkı sağladık, 2020 yılında da kontrollü bir şekilde ihracata devam ettik.

Diğer taraftan yeterli ve dengeli beslenmede önem arz eden hayvansal kaynaklı protein tüketiminde, **küçükbaş hayvan** kaynaklı protein oranının artırılması amacıyla **Küçükbaş Hayvan Eti Tüketiminin Özendirilmesi Projesini** uygulamaya başladık. Proje ile sağlıklı ve lezzetli **küçükbaş hayvan** etinin yüzde 10 olan kırmızı et tüketimindeki payının yüzde 20'ye çıkarılması, küçükbaş etinin yaygınlaşması ve pazar istikrarı sağlanması hedeflenmektedir.

Tüm bu çalışmalar ile her nüfusa bir **küçükbaş hayvan** projesi ile 2023 yılında nüfusumuz kadar **küçükbaş hayvan** varlığına ulaşmayı hedefliyoruz.

Süt ve süt ürünlerinde ithalatçı olduğumuza yönelik iddialarla ilgili değerlendirmenizi alabilir miyiz?

Ülkemiz canlı hayvan ve hayvansal ürünlerin dış ticaret rakamları incelendiğinde net ihracatçı konumdadır. Son iki yılın rakamlarına bakıldığında 2019 yılında ihracat fazlamız 585 milyon dolar olarak gerçekleşmiş, 2020 yılının ilk on ayında 680 milyon dolar ihracat fazlası gerçekleşmiştir.

Süt ve süt ürünleri özeline baktığımızda süt tozu, peynir altı suyu, peynir ürünleri başta olmak üzere 2020 yılında ithalatın 4 katı ihracat gerçekleştirilmiştir. 240,4 milyon dolar dış ticaret fazlası verilmiştir.

Biz süt sektöründe üreticilerimizin her an yanındayız. Sayın Bakanımızın da destekleri ile üreticimizin pandemi sürecinden ve dünya piyasalarında yaşanan gelişmelerden etkilenmesini engellemek için bütçe imkânlarımızı sonuna kadar kullanıyoruz. 2020 yılının ilk altı ayında 15 kuruş olarak ödediğimiz çiğ süt destekleme primi temmuz, ağustos ve eylül ayları için 40 kuruş olarak belirlendi. Temmuz ve ağustos ayına ait prim ödemeleri üreticilerimize ödenmiştir.

Ekim-aralık aylarına ait çiğ süt destek primi ise 30 kuruş olarak belirlendi. Diğer taraftan 2021 Ocak tarihinden itibaren geçerli 2,80 TL/lt çiğ süt fiyatının üzerine ocak-nisan aylarında 30 kuruşluk çiğ süt destek primi uygulamasına devam edeceğiz. 2020 yılının ilk 6 aylık döneminde, parite ortalama 1,35, son aylarda yaşanan maliyet artışlarına rağmen 11 aylık dönemde çiğ süt/ yem paritesi ortalama 1,27 seviyelerinde gerçekleşmiştir.

“

Sadece son iki yılda büyükbaş hayvan varlığımız yüzde 8 artarak 18,6 milyon başa, küçükbaş hayvan varlığımız yüzde 20 artarak 55,1 milyon başa ulaşmıştır.

”

TARIM TEKNOLOJİLERİ

AKILLI TARIM ÇALIŞMALARINI HIZ KESMİYOR

Günümüzde artan dünya nüfusunu beslemek için birim üretim faktöründen daha fazla verim elde edilecek teknoloji ve yöntemlerin geliştirilmesi büyük önem taşıyor. Bunun gerçekleştirilmesi noktasında ise AR-GE ve inovasyon çalışmaları ön plana çıkmaktadır. Tarım ve Orman Bakanlığı bünyesinde bu çalışmaları yapan kurumlardan birisi de Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğüdür. TAGEM Toprak ve Su Kaynakları Araştırmaları Daire Başkanlığı, Tarımsal Mekanizasyon ve Bilişim Teknolojileri Çalışma Grubu'nda görev yapan teknik personelden, AR-GE ve inovasyon konularında yapılan çalışmalar ve projeler hakkında bilgiler aldık.

Günümüzde Endüstri 4.0'ın etkisiyle traktörlerden, ekim makinelerine kadar hemen hemen tüm tarım makineleri sensörlerle donatılmakta ve nesnelerin interneti, tarım sektörüne de girerek tüm üretim süreci boyunca kullanılan makinelerin birbirleriyle iletişim halinde olması sağlanmaktadır. Akıllı tarım, tarım dünyasında teknolojinin daha çok kullanılmasında öncü olabilir. Business Insider'in premium araştırma hizmeti olan BI Intelligence, tarım dünyasındaki IoT (nesnelerin interneti) cihazlarının, 2015 yılında 30 milyon iken 2020 yılında 75 milyona yükseleceğini ve bunun da yıllık yüzde 20 büyüme oranına ulaşacağına öngörüyor. Nesnelerin interneti ile bir çiftlik IoT platformu yapan OnFarm, normal standartlardaki bir çiftliğin 2050 yılında günde ortalama 4,1 milyon veri puanı üretmesini bekliyor. Ayrıca, OnFarm yaptığı bir çalışmada Endüstri 4.0'ın çözümleriyle ortalama bir çiftlik için verimin yüzde 1,75 arttığını, enerji maliyetlerinin dönüm başına 7\$-13\$ düştüğünü ve sulama için su kullanımının yüzde 8 oranında azaldığını belirledi.

Akıllı tarım sistemlerinin kurulmasının temelinde kısıtlı kaynakların verimli kullanılması yoluyla tarımsal üretimi artırmak yatmaktadır. Akıllı tarım sistemlerinin kurulması için de üç etkenin bir arada işler hale getirilmesi gerekmektedir: Teknoloji, büyük veri (BIG DATA) ve algoritmalar. Tarım ve Orman Bakanlığı olarak Yerli ve Milli Kaynaklarla Akıllı Tarım Sistemleri geliştirilmesinde veya bu tür çalışmalara destek vermekteyiz. Genel Müdürlüğümüzde Akıllı Tarım Teknolojilerini üç başlık altında çalışmaktayız. Bu başlıklar: Bitkisel Üretimde Akıllı Tarım Uygulamaları, Hayvansal Üretimde Akıllı Tarım Uygulamaları ve Tarımda Robotik Uygulamalarıdır.

HAYVANSAL ÜRETİMDE AKILLI TARIM TEKNOLOJİLERİ

Küçükbaş Hayvan Islahına Yönelik Akıllı Ölçüm Platformu Prototipinin Geliştirilmesi Projesiyle **küçükbaş hayvanların** kimliklendirilerek izlenmesi, ağırlık ve vücut ölçüleri gibi hayvan ıslahına yönelik verilerin bir kayıt sistemi oluşturularak toplanması amacı doğrultusunda

Faith COŞKUN

da akıllı ölçüm platformu prototipi geliştirilecektir. Geliştirilecek sistemde, hayvanların en az iritasyonla ve güvenilir olarak özelliklerinin belirlenmesi ve bu özelliklerin kayıt altına alınması hedeflenmiştir. Dünyada bir ilk olarak platformun alt kısmında hava yastığı modülü kullanılarak ölçüm yapılacaktır.

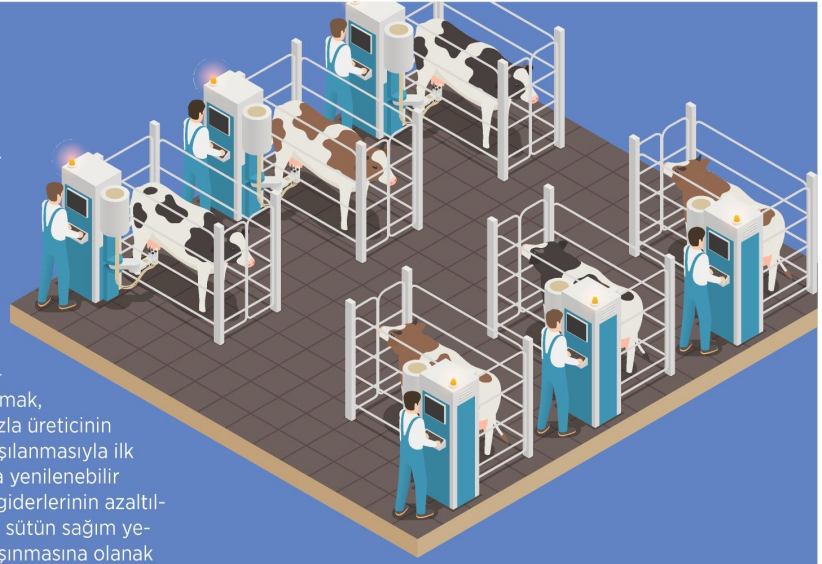
Gezen Hibrit Sağımçı Projesiyle hayvan sağımında çiğ süt kalitesini artırmak, sağım işini kolaylaştırmak, birden fazla üreticinin ihtiyacının aynı sağım sistemiyle karşılanmasıyla ilk yatırım maliyetinin ve önemli oranda yenilenebilir enerji destekli olmasıyla da işletme giderlerinin azaltılması, sistemdeki soğutma ünitesiyle sütün sağım yerlerinden süt işleme merkezlerine taşınmasına olanak sağlayarak üreticinin daha yüksek gelir elde edecektir.

Elektronik Hayvan Takip Sistemiyle de büyükbaş hayvanların canlı olup olmadığı, hangi koordinatlarda bulunduğu gibi bilgilerle her zaman hayvanların tam sayımı sağlanacak ve sanal karantina uygulamaları, el terminaleri ile hayvan sağlığı hizmetlerinde uygulayıcılara kolaylıklar sağlanarak işletme yönetimi basitleştirilecektir. Ayrıca belirli hayvan davranışlarının (kızgınlık, ruminasyon karakteristiğinin, kulak iç yüzey sıcaklığı değişim değeri) hayvan takip cihazından elde edilecek veriler kullanılarak hayvan takip sistemi yazılımında AR-GE kapsamında analiz edilmesi planlanmaktadır.

BITKİSEL ÜRETİMDE AKILLI TARIM TEKNOLOJİLERİ

Ülkemizin ilk yerli ve milli tarla sınıfı 105 BG gücünde, 4 teker tahrikli (4x4) manevra ve dümenleme kabiliyetli, sınıftaki traktörlere göre iyileştirilmiş Elektrikli Traktör Prototipi ortaya çıkmıştır. Toplamda 84 Kw/112 BG motor gücüne kadar çıkabilen elektrikli traktör, sürekli torku 380 Nm %30 rezerv ile 494 Nm torka ulaşarak tarladaki en zor işlerin bile üstesinden gelmektedir. Üretilen prototipin en büyük avantajı ise üzerinde bulunan şarj grubu ile 50 kW gücündeki platform dışı şarj istasyonlarında, %10'dan-%90'a şarj süresi 45 dakika olmasıdır. Prototipimizin üzerinde bulunan tüm özel yazılımlar yerli mühendisler tarafından yapılmış olup %100 yerli ve millidir.

Yerli Otomatik Traktör Dümenleme ve Kontrol (OTAK) Sistemi ve Çiftlik Yönetim Sistemi yazılımıyla yüzde 12'ye varan oranlarda yakıt tasarrufu sağlanan sistemde, gece çalışma da yapılabilmektedir. Üst üste ekim, gereksiz ilaç ve gübre kullanımını engellerken, ekilmemiş, ilaçlanmamış ya da gübrelenmemiş yer bırak-

maz. Çiftlik yönetim sistemi ile tarlada yapılan tüm işler kayıt altına alınarak, traktör ve çalışılan ekipman rahatlıkla uzaktan kontrol edilebilmektedir.

Öte yandan, hassas tarıma (değişken oranlı gübreleme ve ilaçlama) yönelik çalışmaların yolunu açtık. Bu Proje ile gereğinden fazla kimyasalın kullanımı ile oluşacak çevre kirliliği, planlı programlı ve analize dayalı bir girdi kullanımıyla azaltılacaktır. Yüksek maliyetli tarımsal girdilerin çiftçi üzerinde oluşturduğu ekonomik baskılar analize dayalı girdi kullanımı ile engellenecektir.

Buğday Hasadında Dane Kayıplarının İzlenmesi ve Takibine Yönelik Sistem ile biçerdöverle monte edilen sensörler ve "GPS" sistemi ile bir ana modüle bağlı "GSM/GPRS" sistemi üzerinden, uzaktan izleme merkezine veri aktarımını gerçekleştirdik. Sistem, internet tabanlı ile entegre olarak bir merkezden hizmet verecek şekilde hazırlanmıştır. Bu Projenin ardından, devami niteliğinde olan "Bulut Tabanlı Verim Görüntüleme, Haritalama ve Takip Sisteminin (ülkemizde kullanılan biçerdöverler için) Geliştirilmesi Projesi" de yürütülmektedir. Bununla da hasatta dane kaybının önüne geçilerek ekonomiye kazandırılacaktır.

Öte yandan, "Bağıcılığa Uygun Tarımsal Otonom Robot Tasarımı (RoboTAGEM)" için atölye çalışmalarına başladık. "Tarla Tarımında Kullanılmak Üzere Otonom İlaçlama Robotu" atölye ve yazılım çalışmalarında son aşamaya geldik. Bunlara ek olarak, 27 Ekim 2016 tarihinde kurulan ve 3. Fazı yürütülen Akıllı Tarım Platformu icra kurulunda kuruluş gününden bu yana yer almaktayız. Özetle "Çiftçimizin Kadim Bilgisini Teknolojiye Dönüştürmek" için çalışmalarımıza son hızla devam etmekteyiz.

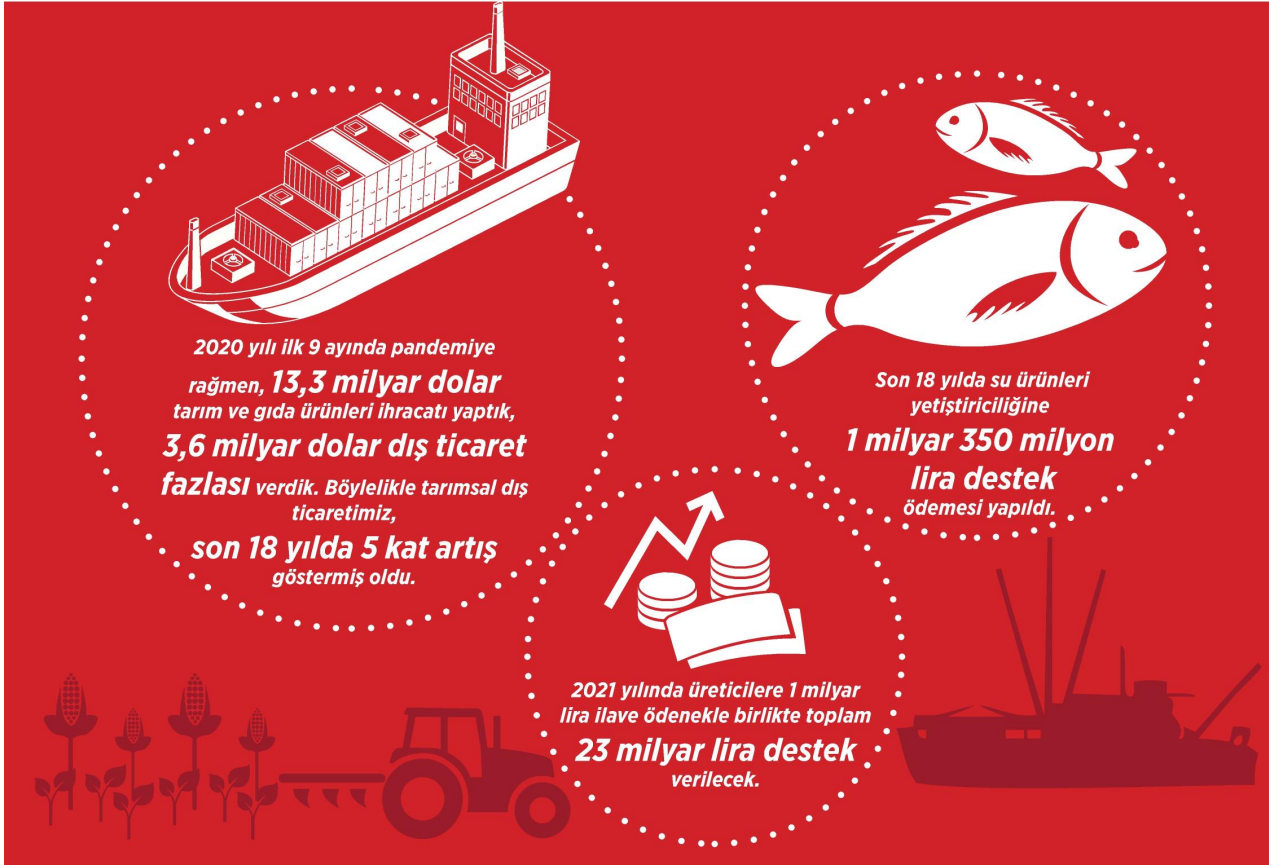
ÖZEL HABER

TARIM EKONOMİYE GÜÇ KATMAYA DEVAM EDİYOR

Geride bıraktığımız 2020 yılı pandemi başta olmak üzere tarihe kötü bir yıl olarak geçtiyse de birçok sektöre göre tarımda büyüme yaşanan bir yıl oldu. Tarım ve gıdanın öneminin çok daha iyi anlaşıldığı 2020 yılında tarımsal üretim, gıda, ormancılık, hayvancılık, sulama vb. alanlarda hangi projelerin hayata geçirildiğini, 2021 yılında ise Tarım ve Orman Bakanlığı olarak hangi projelerin uygulanacağı gibi merak edilenler hakkında Tarım ve Orman Bakanı Dr. Bekir Pakdemirli dergimize önemli değerlendirmelerde bulundu.

Türkiye'yi tarım ve orman alanında daha güçlü bir noktaya taşımak için var gücüyle çalışıyor, ülkemizin kalkınması, milletimizin refahının artırılması, gıda güvenliğinin sağlanması, ormanlarımızın yarını, suyumuzun geleceği için üretimde verimliliği ve kazançta bereketi sağlamak amacıyla tüm imkânlarımızı seferber ediyoruz.

2020'nin başlarında ortaya çıkan pandemi sürecinde son 18 yıldır, aldığımız önlemler sayesinde gıda arzı ile ilgili hiçbir sıkıntı yaşamadık. Perakende zincirlerini yönlendirmemiz sayesinde yurt dışındaki market manzaralarını çok şükür ülkemizde görmedik. Bu süreçte Bakanlık olarak gıda ihtiyacını karşılayacak ürün stoklarını kontrol ederek, fiyat artışlarının yaşanmaması için takiplerimizi devam ettirdik. Çiftçilerimizi ve mevsimlik tarım işçilerimizi sokağa çıkma yasağından muaf tuttuk. Çiftçi Kayıt Sistemi başvurularının e-devlet üzerinden yapılmasına imkân sağladık. Gübre, tohum, ilaç, yem vb. tarımsal girdilerin; üretim, erişim ve dağıtımını kesintisiz devam etti.

Bu dönemde tarımsal desteklerin son başvuru tarihlerini uzattık. Tarımsal desteklerin ödemesini öne çektik. Tarım takvimini de dikkate alarak ilave yazlık ekim yapmaya uygun 24 ilimizde, yüzde 75 hibe tohum temini ile "Bitkisel Üretimi Geliştirme Projesi"ni başlattık. Çevre ve Şehircilik Bakanlığı ile iş birliği halinde, "Milli Emlak Genel Tebliği"nde gerekli düzenlemeleri yaparak atıl hazine arazilerinin etkin bir şekilde tarımsal üretimde kullanılmasını sağladık. Hububat ve yaş çay alım fiyatlarını hasat öncesinde, yani mayıs ayında açıkladık. Çiğ Süt Prim Desteğini 15 kuruşa çıkardık. Ekmeğin hazır ambalajlı veya ambalaj içerisinde vatandaşlara ulaştırılmasını zorunlu hale getirdik. Ziraat Bankası ve Tarım Kredi Kooperatiflerinin, 2020 yılı Nisan ve Mayıs ayında dolacak kredilerin anapara ve faiz tutarlarını 6 ay süreyle faizsiz olarak erteledik. Şeker fabrikalarında ki etil alkol satışını, kolonya ve dezenfektan üretimine aktardık.

TARIMDA BÜYÜYORUZ

Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sisteminin sağladığı hızlı karar alma mekanizması ile 2018 yılını yüzde 2,1 ve 2019 yılını ise yüzde 3,7 büyüyerek tamamladık. Tarım sektörü iki yıldır tüm çeyreklerde büyüme gösteriyor.

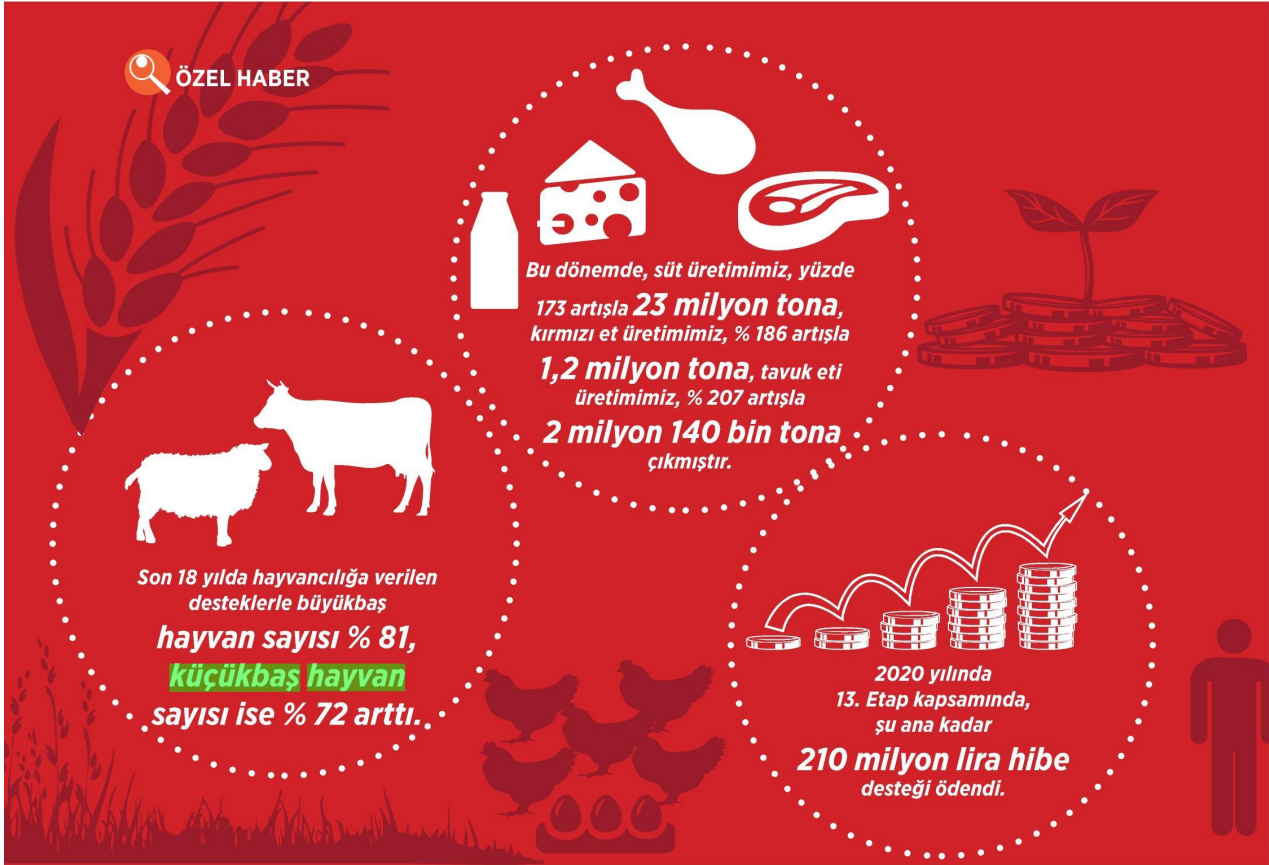
2020 yılının 3. çeyreğinde de tarım yüzde 6,2 büyüme ile önemli bir gelişme gösterdi.

SON İKİ YILDA TARIMSAL HASILA %47 ARTTI

2002 yılında 37 milyar lira olan tarımsal hasılayı 2019 yılında 277,5 milyar liraya çıkardık. Son iki yılda tarımsal hasılayı toplamda %47 artırdık. 2018 yılında GSYH'ye %5,8'lik, 2019 yılında %6,4, 2020 yılının ilk çeyreğinde %2,8 2. çeyreğinde %5,2 ve 3. çeyreğinde 6,2 katkı yaparak, ülke ekonomisine güçlü bir destek sağladık.

PANDEMİYE RAĞMEN 2020 YILI İLK 9 AYINDA, 13,3 MİLYAR DOLAR TARIM VE GIDA ÜRÜNLERİ İHRACATI YAPILDI

2019 yılında 48,5 milyar dolarlık tarımsal GSYH ile Avrupa'da lider, dünyada ilk on arasındayız. 2019 yılında 193 ülkeye, bin 827 çeşit tarımsal ürün ihraç ettik ve 18 milyar dolarlık ihracat gerçekleştirdik. Dış ticaret fazlamız 5,3 milyar dolardır. Son 2,5 yılda 49 milyar dolar ihracatımız olurken, dış ticaret fazlamız ise 14 milyar dolar olmuştur. 2020 yılı ilk 9 ayında ise pandemiye

rağmen, 13,3 milyar dolar tarım ve gıda ürünleri ihracatı yaptık, 3,6 milyar dolar dış ticaret fazlası verdik. Böylelikle tarımsal dış ticaretimiz, son 18 yılda 5 kat artış göstermiş oldu.

YENİ DESTEKLER DEVREYE GİRDİ

2020 yılı üretim sezonu tarımsal destekleme uygulamalarında, gübre desteği başta olmak üzere bazı desteklerde birim destek miktarlarını artırdık, bazı konularda ise yeni destekleri devreye aldık.

Mazot maliyetinin yüzde 50'sini karşılamaya devam ediyoruz. Kütlü pamuk prim desteğini yüzde 37,5 artışla, kilogram başına 1,1 lira yaptık. Yağlık ayçiçeği prim desteğini kilogram başına 40 kuruştan 50 kuruşa çıkardık. Dane zeytine ilk kez kilogram başına 15 kuruş fark ödemesi desteği başlattık. Buzağı desteğinde verimlilik esaslı modele geçerek, döl verimliliği şartlarını uygulamaya başladık. Bu sayede 2019 yılında mevcut hayvan varlığı ile ilave 250 bin baş buzağı elde edilerek sürüye katılmıştır. Sürü büyüme ve yenileme desteği kapsamında; ilk defa bir önceki yılın anaç vasfı kazanmış dişi kuzularına, ilave 100 lira destek ödemeye başladık. 2003 yılında ilk defa destek kapsamına alınan

su ürünleri yetiştiriciliğinde bugüne kadar 1 milyar 350 milyon lira destek ödemesi yaptık.

2021'DE TOPLAM 23 MİLYAR LİRA DESTEK VERECEĞİZ

Son 18 yılda, tarımsal destek miktarında 12 katlık rekor artış sağladık. Reel rakamları ile toplam 310 milyar lira hibe destek ödemesi yaptık. Tarım sektörüne sağlanan nakit destek miktarını her geçen yıl artırdık. 2002 yılında 1,8 milyar lira olan tarımsal destek miktarını, 2020 yılında 12 kat artışla 22 milyar liraya yükselttik. Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi ile verdiğimiz desteklerde muazzam bir artış sağladık. 2021 yılında ise üreticilerimize, 1 milyar lira ilave ödenekle birlikte toplam 23 milyar lira destek vermiş olacağız.

2002 yılında 97 milyon ton olan bitkisel üretim miktarı 2020 yılında 124 milyon tona çıktı. Sertifikalı tohum üretimini de 145 bin tondan, 1 milyon 143 bin tona ulaştırdık ve 17 milyon dolar olan tohum ihracatını 149 milyon dolara yükselttik.

Yurt içi piyasaya arz amacıyla üretilen tütün mamullerinde en az yüzde 30 oranında Türkiye'de üretilen tütünlerin kullanımını da zorunlu hale getirdik.

2020 yılında koruma altına alınan 26 büyük ova ile birlikte toplam 291 büyük tarımsal ovayı sit alanı olarak ilan ettik. Korunan ova sayısını 300'e çıkarmak için çalışmalarımız sürüyor.

SON İKİ YILDA BÜYÜKBAŞ HAYVAN SAYISI YÜZDE 8, KÜÇÜKBAŞ HAYVAN SAYISI YÜZDE 20 ARTTI

Son 18 yılda hayvancılığa verilen desteklerle büyükbaş hayvan sayısı yüzde 81, küçükbaş hayvan sayısı ise yüzde 72 arttı. Bu dönemde, süt üretimimiz, yüzde 173 artışla 23 milyon tona, kırmızı et üretimimiz, yüzde 186 artışla 1,2 milyon tona, tavuk eti üretimimiz, yüzde 207 artışla 2 milyon 140 bin tona çıkmıştır. Yumurta üretimimiz ise yüzde 72 artışla 19,9 milyar adede ulaşmıştır. Son iki yılda ise büyükbaş hayvan varlığımızı yüzde 8 artırarak 18,6 milyona, küçükbaş hayvan varlığımızı yüzde 20 artırarak 55,1 milyona çıkardık. 2020 yılı ilk altı ayında, 2019 yılına göre, büyükbaş hayvan varlığımız yüzde 4,2, küçükbaş hayvan varlığımız ise yüzde 13,6 oranında artmıştır. Son iki yılda, süt üretimimizi yüzde 11, kırmızı et üretimimizi yüzde 7 artırdık.

YAKLAŞIK 100 BİN KİŞİYE İSTİHDAM SAĞLANDI

Kırsal kalkınmada bugüne kadar 11 bin 554 projeye, 3,14 milyar lira hibe desteği sağladık. 2020 yılında 13. Etap kapsamında, şu ana kadar 210 milyon lira hibe desteği ödedik. 581 proje tamamlanarak faaliyete geçmiştir. 2 bin 216 projeye 681 milyon lira hibe desteği vereceğiz. Bu projeler ile kırsal alanda toplam 98 bin 507 kişiye iş imkânı sağlanmış olup, bunun 5.748 adedi kadın istihdamından oluşmaktadır.

TKDK tarafından bugüne kadar verilen IPARD-I ve IPARD-II kapsamında sözleşmesi imzalanan 16 bin 569 proje ile yatırımcılara da yaklaşık 4,3 milyar lira hibe desteği ödedik, 69 bin yeni iş imkânı sağladık.

DAHA GÜÇLÜ HAVA GÜCÜ FİLOSU

Türkiye'de ormancılık alanında da önemli başarılarla imza attık. Son 18 yılda yaklaşık 5,4 milyon hektar alanda çalışma yaparak, 4,7 milyar fidanı toprakla buluşturduk.

11 Kasım 2019 saat 11:11'de 81 ilde, genç yaşlı el ele, aynı anda, 13,8 milyon fidanı daha yeşil bir Türkiye için

toprakla buluşturduk. Bu yıl da "GELECEĞE NEFES, DÜNYAYA NEFES" çağrısı ile 81 ilimizde, 1000'den fazla noktanın yanında, 30'a yakın ülke ile aynı anda fidan diktik.

2003 yılında 40 dakika olan orman yangınına ilk müdahale süresini 12 dakikaya indirdik. 2020'de, ülkemizde ilk kez, 10 ton üzerinde su atabilen 2 amfibik uçak ve 1 helikopter kullandık. 2021'de de 4 dron, 5 amfibik uçak ve 30 adet helikopter ile hava gücü filomuzu daha da güçlendireceğiz.

Orman köylülerine faizsiz kredi ve hibe desteği sağladık. Bu kapsamda son 18 yılda 235 bin 254 aileye 3 milyar 220 milyon lira, 204 kooperatife 117 milyon lira olmak üzere toplam 3 milyar 337 milyon lira ORKÖY kredi desteği verdik.

SULAMA TESİSİ SAYISI 3 BİN 221'E ÇIKARILACAK

Suya 2003-2020 yılları arasında 18 yılda toplam 254 milyar liralık yatırım yaptık. 2020 yılı sonunda toplamda: baraj sayısı 876, gölet ve bent sayısı 651 adede yükseltilerek depolama kapasitesi 178,5 milyar metreküpe çıkarılmıştır. 2021 yılında su alanında 18 baraj ve

72 adet gölet ve bent daha bitirerek depolama sayısını bin 617 adede, kapasitesini 180 milyar metreküpe ulaştırmak, biten sulama tesis sayısını 3 bin 313 adede ve sulamaya açılan alanı 6,9 milyon hektara çıkarmak istiyoruz. Toplulaştırmada 44 adet daha projeyi bitirerek toplamda 307 adede, tescil edilecek alanı 1,3 milyon hektar artırarak 6 milyon hektara ulaştıracacağız. İçme suyunda 15 adet daha tesis bitirerek toplam 382 adede, temin edilecek içme suyu miktarını yıllık 4,8 milyar metreküpe çıkarmak, 137 adet daha taşkın kontrol tesisi bitirerek, toplam tesis sayısını 10 bin 244 adede çıkarmak hedefimiz olacaktır.

2021 YILINDA SU YATIRIMLARI ÖDENEĞİ 2020'YE GÖRE 2,4 KAT DAHA FAZLA

2021 yılı su ve sulama yatırımlarında hamle yılı olacak. 2021 yılında su yatırımlarına ayrılan ödenek, 2020 yılı sene başına göre yaklaşık 2,4 kat daha fazladır. Bu kapsamda GAP ve KOP başta olmak üzere sulama yatırımlarını hızlandırarak verimli topraklarımızın bereketine bereket katacağız.

Cumhuriyetin 100. Yılı olan 2023 yılına kadar yer üstü barajlarının yapılmadığı coğrafyalarda 100'ün üzerinde yer altı barajı inşa etmeyi hedefliyoruz.

Yine mera, yaylak ve kışlakların tespitlerini tamamlayacağız. 2,5 milyon dekar alanda Mera Islah ve Amenajman Projelerini yapacağız. 2021 yılında çiftçilerimize yaklaşık 200 milyon liralık bireysel sulama hibe desteği yapmayı planlıyoruz. 2021-2025 yılları arası 4. dönem kırsal kalkınma destekleri kapsamında yüzde 50 hibe desteği vereceğiz. Bu kapsamda özellikle kadın, genç girişimcilere ve küçük aile işletmelerine yönelik kurutma, dondurma, konserve yapma ve paketleme faaliyetlerinde yüzde 50 hibeli 500 milyon liraya varan hibe desteği vermeyi hedefliyoruz. Kırsal Alanda Uzman Eller Projesi'ni 81 ilde uygulamaya koymayı ve 200 milyon lira hibe desteği vermeyi hedefliyoruz. 2021 yılında lisanslı depoculuk kapsamında, 170 milyon lira hibe desteği ödemesi yapacağız.

ATIL ARAZİLERDE YAZLIK EKİLİŞ UYGULAMASINI ÜLKE GENELİNE YAYACAĞIZ

Su ürünleri yetiştiriciliğinde hedefimiz: 2021 yılında 450 bin ton, 2023 yılında ise 600 bin ton üretim ve 2 milyar dolar ihracat. 2021 yılında yurt genelinde atıl/boş/nadas arazilerinde stratejik önem arz eden ürünlerde yazlık ekiliş uygulamasını ülke geneline yayacağız. Arazi toplulaştırma ve tarla içi geliştirme

hizmetlerinde 2023 hedefimiz, 8,5 milyon hektar alanda toplulaştırma çalışmalarını tamamlamak.

2021 yılında orman varlığımızı 22,9 milyon hektara çıkaracağız. 2023 yılına kadar orman alanlarını genişleterek ülke yüzölçümünün yüzde 30'u olan 23,4 milyon hektara çıkarmak öncelikli hedeflerimiz arasındadır. 2021 yılında ormanların tapuya tescil işlemlerini tamamlayacağız. 2023 yılında ise 2/B uygulamalarını tamamlamış olacağız. 2021 yılında insansız hava araçlarının sayısını 4'e çıkaracağız.

2021 YILINDA ORKÖY KREDİ VE HİBE DESTEK TUTARI 300 MİLYON LİRA OLACAK

Ağaçlandırma ve erozyonla mücadele faaliyetleri olarak 2021 yılında 100 bin hektar alanda çalışma gerçekleştireceğiz. 2021 yılında 270 milyon adet fidan üreteceğiz. Toprak muhafaza çalışması programı 2021 hedefimiz, 17 bin 200 hektardır. 2021 yılında odun ürünleri üretimini 31,9 milyon metreküp olarak hedefliyoruz. 2023 yılında odun dışı ürün ihracatını 2 milyar doların üzerine çıkarmayı hedefliyoruz. 2021 yılında ORKÖY kredi ve hibe destek tutarı 300 milyon lira olacaktır. 2023 yılı için erozyonla taşınan toprak miktarını yılda 130 milyon tona indirmeyi hedefliyoruz.